

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ Δ/ΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ &
ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Αθήνα , 14 Νοεμβρίου 2011
Αριθ. Πρωτ.: 5167

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
✓ Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

Ταχ. Δ/νση: Πειραιώς 40
Ταχ. Κώδικας: 101 82 - Αθήνα
ΤELEFAX: 2105203872
Πληροφορίες: Π. Παναγιωτακοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516472,-475,-118
e-mail: ypertns@ypakp.gr

ΘΕΜΑ: Μέτρα για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού μαθητών από οικογένειες με σοβαρά οικονομικά προβλήματα.

ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ. 563/13-10-2011 ΕΡΩΤΗΣΗ ✓

Σε απάντηση της με αρ. πρωτ. 563/13-10-2011 Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κ. κ. Φ. Κουβέλη, Θ. Λεβέντη, Ν. Τσούκαλη και Γ. Ψαριανό, σχετικά με το ανωτέρω θέμα, σας πληροφορούμε τα εξής:

Α) Στο πλαίσιο του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, υπέβαλε την πρόταση με τίτλο «Παροχή ολοκληρωμένων τοπικών υπηρεσιών υποστήριξης και φροντίδας φτωχών οικογενειών με παιδιά στους Δήμους Φυλής (πρώην Άνω Λιοσίων), Κερατσινίου – Δραπετσώνας (πρώην Κερατσινίου), Πηνειού (πρώην Γαστούνης) και Ξάνθης, συνολικού προϋπολογισμού 1.200.000 €, με συγχρηματοδότηση 50% από τον ΧΜ ΕΟΧ και 50% εθνική συμμετοχή, η οποία εγκρίθηκε στις 23/4/2009. Το Πρόγραμμα μετά και την παράτασή του, λήγει στις 30/4/2012.

Μετά την ημερομηνία αυτή, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης έχει δεσμευτεί να χρηματοδοτήσει για 10 χρόνια τη λειτουργία των δομών αυτών. Τα εν λόγω Κέντρα στηρίζονται στην ολοκληρωμένη προσέγγιση των κοινωνικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν φτωχές οικογένειες με παιδιά. Με βάση το μοντέλο της ολοκληρωμένης προσέγγισης, οι δράσεις που αναπτύσσονται από τα Κέντρα αφορούν τους τομείς της υγείας, εκπαίδευσης, απασχόλησης και της κοινωνικής ζωής και περιλαμβάνουν δέσμη δράσεων οι οποίες αναλύονται στις εξής ενότητες:

- (α) Παροχή υποστήριξης, συμβουλευτικής, πληροφόρησης και καθοδήγησης στοχευμένη σε παιδιά έως 16 ετών και στις οικογένειές τους για όλες τις ανάγκες τους.
- (β) Παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας με έμφαση στην ενδυνάμωση των παιδιών και παροχή αγαθών για κάλυψη βασικών αναγκών και αναβάθμιση της ποιότητας ζωής.
- (γ) Παροχή συμβουλευτικής και υποστήριξης στους γονείς, συνδεδεμένες με ενεργητικές δράσεις προώθησης στην απασχόληση αυτών και ιδίως των γυναικών.
- (δ) Ενεργοποίηση του εθελοντισμού και της Κοινωνικής Εταιρικής Ευθύνης με απώτερο στόχο την εξασφάλιση στήριξης και εισροών στο Κέντρο, που θα συμβάλλουν στην

✓ ✓

περαιτέρω ανάπτυξη των δραστηριοτήτων τους, βάσει των αναγκών των ωφελουμένων που εξυπηρετούν σε τοπικό επίπεδο.

B)I. Προτεραιότητες πολιτικής για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

Η εξασφάλιση των απαραίτητων προϋποθέσεων για την αξιοπρεπή διαβίωση των πολιτών, καθώς και η καταπολέμηση της φτώχειας και η δημιουργία ενός «κοινωνικού δίχτυού», περιγράφονται στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ) ως προτεραιότητες για την Ελλάδα, δεδομένης της οικονομικής κρίσης. Στο εν λόγω κείμενο, αναφέρεται ότι οι προσπάθειες της κυβέρνησης στοχεύουν στη μείωση του συνολικού πληθυσμού που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ή/και κοινωνικού αποκλεισμού. Επιπλέον, σύμφωνα με το ΕΠΜ, αποτελεί στρατηγική επιλογή η επένδυση στη νέα γενιά, γι' αυτό και πρέπει να αποδοθεί ιδιαίτερη σημασία στην καταπολέμηση της φτώχειας των ανηλίκων. Στο πλαίσιο αυτό, οι βασικές μεταρρυθμίσεις και τα μέτρα αναφορικά με την καταπολέμηση της φτώχειας και τον κοινωνικό αποκλεισμό που διατυπώνονται στο κείμενο του ΕΠΜ¹, αποβλέπουν στην εκπλήρωση των εξής τριών (3) εθνικών προτεραιοτήτων καθώς και των αντίστοιχων στόχων που έχουν τεθεί, με ορίζοντα το 2020:

Στόχος για τη φτώχεια:

Πρώτη προτεραιότητα αποτελεί η μείωση του αριθμού των ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας ή /και υφίστανται υλικές στερήσεις ή /και διαβιούν σε νοικοκυριά χωρίς εργαζόμενα μέλη² κατά 450.000 έως το 2020 (έτος βάσης: 2008). Δηλαδή, η μείωση του συνολικού ποσοστού από 28% το 2008 σε 24% το 2020.

Στόχος για την παιδική φτώχεια:

Η Ελλάδα θέτει μια ακόμη προτεραιότητα σε σχέση με τη φτώχεια των ανηλίκων, δηλαδή τη μείωση κατά 100.000 του αριθμού των ατόμων 0-17 ετών που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας έως το 2020. Αυτό σημαίνει μείωση του αντίστοιχου ποσοστού από 23% το 2008 σε 18% το 2020.

Δημιουργία του «δικτύου ασφάλειας»:

Τρίτη προτεραιότητα αποτελεί το να δημιουργηθεί ένα «δίχτυ κοινωνικής ασφάλειας» κατά του κοινωνικού αποκλεισμού, το οποίο θα διασφαλίζει την πρόσβαση για όλους σε βασικές υπηρεσίες, όπως ιατρική περίθαλψη, στέγαση και εκπαίδευση.

II. Μέτρα πολιτικής στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων σχετικά με την αντιμετώπιση της φτώχειας των ανηλίκων

B. Στις επιδιώξεις του ΕΠΜ περιλαμβάνεται η διακοπή της διαγενεακής μεταβίβασης της φτώχειας και η καταπολέμηση της φτώχειας των ατόμων 0-17 ετών.

Βασικός στόχος είναι η πολυτομεακή προσέγγιση του φαινομένου σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Κύριοι άξονες είναι: α) η πρώθηση της απασχόλησης των γονέων, β) διασφάλιση της πρόσβασης σε υπηρεσίες για παιδιά και τις οικογένειές τους για την

¹ Για τη σύνταξη του ΕΠΜ ελήφθησαν υπόψη οι εδικές συνθήκες υπό τα οποίες λειτουργεί η χώρα: α) Το Μνημόνιο Κατανόησης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και τα συμπεριλαμβανόμενα μέτρα και β) το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πρόγραμμα.

Επιπλέον ελήφθησαν υπόψη: η Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής

Επιτροπής σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα κατά της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού, η Ετήσια Στρατηγική για την Ανάπτυξη και οι προτεινόμενοι τομείς πολιτικής στο Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης που αντιστοιχούν στην κατευθυντήρια Γραμμή 10.

² Ο πληθυσμός-στόχος καθορίζεται με βάση τους ακόλουθους τρεις δείκτες: «Ποσοστό ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας» (at-risk-of poverty rate) ή/και «Ποσοστό ατόμων με υλικές στερήσεις»(material deprivation rate) ή/και «Ποσοστό πληθυσμού που διαβιεί σε νοικοκυριά χωρίς εργαζόμενα μέλη» (People living in jobless households)

κάλυψη των βασικών αναγκών και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής τους γ) η αναβάθμιση των θεσμών και υπηρεσιών παροχής φροντίδας σε παιδιά με απώτερο σκοπό την κοινωνική ένταξη όλων των παιδιών.

Τα κύρια μέτρα πολιτικής που διατυπώνονται στο ΕΠΜ για αυτό το πεδίο είναι:

α) Στήριξη των μελών των νοικοκυριών με παιδιά που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας, κυρίως μέσω της προώθησης στην αγορά εργασίας:

Ένταξη των ανέργων, μελών των νοικοκυριών με παιδιά, στην αγορά εργασίας, στήριξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας και ειδικότερα των αρχηγών μονογονεϊκών οικογενειών μέσω των προγραμμάτων για ευάλωτες ομάδες. Επιλεξιμότητα των ανωτέρω ομάδων σε σειρά προγραμμάτων ενίσχυσης των δεξιοτήτων στο πλαίσιο της δια Βίου Εκπαίδευσης.

β) Διασφάλιση της πρόσβασης σε υπηρεσίες για παιδιά και οικογένειες, με στόχο την κάλυψη βασικών αναγκών και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής:

Πιλοτικό πρόγραμμα που θα δίνει πρόσβαση σε ιατρικές και φαρμακευτικές υπηρεσίες σε ανέργους και σε νοικοκυριά χαμηλής έντασης εργασίας προωθήθηκε μέσα στο 2011. Επίσης, ειδικά προγράμματα ύψους περίπου 127.000.000 ευρώ υλοποιούνται για την πρόσβαση παιδιών από ευάλωτες ομάδες στην εκπαίδευση. Αναφορικά με την πρόσβαση στη στέγαση, ο Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας έχει υιοθετήσει πιο ευέλικτα και διευρυμένα κριτήρια για οικογένειες με παιδιά σχετικά με τη δανειοδότηση για στέγη.

γ) Αναβάθμιση των θεσμών και υπηρεσιών παροχής φροντίδας σε παιδιά με απώτερο σκοπό την κοινωνική ένταξη όλων των παιδιών:

Υπηρεσίες φροντίδας παιδιών έχουν υποστηριχθεί από ειδικά προγράμματα σε δυνεγασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, ενώ προωθούνται εντός του 2011 τέσσερα πιλοτικά προγράμματα με στόχο την ολοκληρωμένη παροχή υπηρεσιών σε οικογένειες και παιδιά που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας (από ψυχολογική στήριξη σε παιδιά και στις οικογένειες τους μέχρι συμβουλευτική και προώθηση στην αγορά εργασίας).

Ο Οργανισμός Εργατικής Εστίας λειτουργεί 24 παιδικούς σταθμούς, προσφέροντας υπηρεσίες φροντίδας σε 1200 παιδιά δικαιούχων του Οργανισμού που αποτελούν ως επί το πλείστον νοικοκυριά σε υψηλό κίνδυνο φτώχειας.

Επίσης, η πρόληψη της νεανικής παραβατικότητας και η αντιμετώπισή της είναι, όπως διατυπώνεται στο ΕΠΜ, καίρια για την ένταξη των παιδιών και των εφήβων στην κοινωνία. Στο πλαίσιο του Ε.Π. «Διοικητική Μεταρρύθμιση» προωθείται ειδικό πρόγραμμα για τη βελτίωση των πολιτικών πρόληψης και αντιμετώπισης της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων συνολικού προϋπολογισμού περίπου 5.000.000 ευρώ.

Τέλος, η αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου για την οικογένεια και τη νεολαία αναφέρονται στο ΕΠΜ ως προτεραιότητες για το 2011-2012, και ειδικότερα η αναβάθμιση του Εθνικού Παρατηρητηρίου για τα δικαιώματα των Παιδιών καθώς και το πλαίσιο που διέπει τις πολυμελείς οικογένειες.

III. Τον Μάιο του 2011 κατατέθηκε Έκθεση εμπειρογνωμοσύνης με τίτλο «Ανάπτυξη Οργανισμού για τις πολιτικές κοινωνικής προστασίας και ένταξης», από Ομάδα Έργου με επιστημονικό υπεύθυνο τον κ. Γαβριήλ Αμίτση. Η Έκθεση εκπονήθηκε από το Ινστιτούτο Κοινωνικής Καινοτομίας για λογαριασμό της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΥΣΕΚΤ). Αντικείμενο ήταν η διερεύνηση και τεκμηρίωση των βασικών παραμέτρων σύστασης, συγκρότησης και λειτουργίας ενός οργάνου που θα συντονίζει και θα παρακολουθεί σε εθνικό επίπεδο τις πολιτικές κοινωνικής προστασίας και ένταξης. Τα κύρια πεδία αφορούσαν (α) την επισκόπηση των υφιστάμενων πολιτικών κοινωνικής προστασίας και ένταξης στην Ελλάδα, καθώς και τον εντοπισμό διεθνών καλών πρακτικών στην ευρωπαϊκή περιφέρεια (β) την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου υποδείγματος για τη σύσταση και λειτουργία ενός οργάνου συντονισμού και παρακολούθησης των εθνικών πολιτικών

Στόχος του προτεινόμενου από την Έκθεση οργάνου θα είναι η παρακολούθηση και ο συντονισμός του συνόλου των συναφών παρεμβάσεων, ώστε να ενισχυθούν οι διαδικασίες καλής διακυβέρνησης και λογοδοσίας. Βασική επιδίωξη είναι η, κατ' αυτόν

τον τρόπο, ενεργοποίηση ενός πρότυπου μηχανισμού εθνικής εμβέλειας που θα διασυνδέει τους φορείς κοινωνικής προστασίας και ένταξης με απώτερο στόχο τον σχεδιασμό ολοκληρωμένων σεναρίων και τη λήψη βιώσιμων πολιτικών αποφάσεων στον τομέα της κοινωνικής ένταξης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ

